

# Pau Faner: “Els colonitzadors eren uns covards”

eltemps.cat/pau-faner-els-colonitzadors-eren-uns-covards/



L'escriptor menorquí Pau Faner i Coll (Ciutadella, 1949) ha publicat 'L'amor del capità Gavina', la història d'un mariner nascut a la Menorca dominada pels britànics del segle XVIII. 'Gavina' va acabar lluitant per la independència dels Estats Units d'Amèrica. Un perfil aventurer, bastant habitual a l'època, que serveix perquè Faner construísca el seu relat.

## **-El capità *Gavina* representa algun personatge real?**

-La història està basada en la biografia de Jordi Farragut, un ciutadellenc del segle XVIII, nascut durant l'època dels anglesos a Menorca. Ell va estudiar nàutica a Barcelona i després va marxar a lluitar per la independència dels Estats Units, participant en la conquesta de l'Oest. Vaig llegir la seua biografia en un llibre de corsaris menorquins del segle XVIII, escrit per Marc Pellicer. Ho vaig llegir i em va animar a fer aquesta novel·la d'aventures. Vaig respectar les situacions, els personatges històrics, les dates, les batalles... Però la biografia la vaig inventar, com en qualsevol novel·la típica d'aventures. A partir de la realitat va venir la literatura.

## **-Perquè de fet el personatge és molt romàntic, se'l presenta com a immaculat.**

-Per això és literari. Sobre ell s'escriuen totes les bondats del món i sobre l'antagonista, totes les maldats. En la meua novel·la clàssica d'aventures volia un personatge que lluités per l'amor i per la llibertat, que són constants de les nostres vides.

**-Tal com es desenvolupa la novel·la, es percep un final tràgic. I hi ha moltes sorpreses.**

-Les característiques d'aquest tipus de novel·la impliquen tot açò. El personatge real no va tenir un final feliç. Jordi Farragut va lluitar tota la vida pels nord-americans, però com que no hi havia llavors atenció social ni res similar, Farragut va morir abandonat i empobrit. *Gavina*, pel seu arquetip, no podia morir pobre.

**-Quina herència va deixar Farragut als Estats Units?**

-Va deixar alguns fills. Un d'ells, el David Glasgow, va ser ajudat per un personatge al qual Farragut li havia salvat la vida. El va afillar i el va fer estudiar, i va arribar a ser primer almirall de la Marina dels Estats Units. Jordi Farragut va tenir uns altres fills i també una dona. I no van tindre tanta sort.

**-Es té constància de la presència de molts menorquins als Estats Units?**

-Durant aquella època hi va haver molta immigració menorquina cap als Estats Units. Uns 3.000 colons menorquins, grecs i d'uns altres indrets van anar a una plantació, on van ser tractats com a esclaus. Van patir una sèrie de desgràcies i després, dels que es van quedar, es van establir al costat de la plantació. Encara romanen cognoms menorquins i el manteniment d'algunes tradicions com els menjars de pasqua, panada, formatjada, cançons... Fins i tot, alguna vegada han viatjat a Menorca per conèixer les seues arrels.

**-De quina part dels Estats Units procedeixen?**

-Sant Agustí, a Florida, on van assentar-se quan van obtenir la llibertat després de sortir de la plantació.

**-El català es manté, d'alguna manera?**

-En algunes cançons. I en algunes paraules soltes.

**-Mesurar la injustícia del moment, tal com vostè la descriu explicant les malifetes del terratinent, els tribunals arbitraris, les relacions sentimentals... Això requereix un treball historiogràfic molt potent.**

-Sí, és cert. L'esclavitud era la clau de l'imperi anglès, com també ho era de l'espanyol. Els conquistadors i els colonitzadors van tractar molt malament els indígenes, els van massacrar. I de privilegis, els nadius no en tenien ni un. Fins i tot, els amos podien pegar els esclaus fins que es morien. Només per un subterfugi, que no solia ser una falta massa greu, ja hi havia una excusa suficient per apallissar. Els colonitzadors eren uns covards.



**-Quines novel·les l'han influenciat més per escriure aquesta del capità Gavina?**

-Les novel·les típicament d'aventures, especialment les de Robert Louis Stevenson.

**-Crida molt l'atenció com vostè esmenta en la novel·la el centralisme de Madrid, ja en el segle XVIII.**

-L'escola portuària de Barcelona seguia directrius de Madrid, per exemple. Allò va ser part del canvi d'aquell moment. Felip V ho havia canviat tot i Catalunya havia perdut totes les llibertats, fins i tot la l'oficialitat de la llengua catalana. En canvi, a Menorca els anglesos permetien que el català fóra llengua oficial i que tinguérem llibertats, institucions i societats pròpies.

**-Hi ha moments de la seua novel·la en els quals fa canvis molt sobtats, inesperats, sense explicacions prèvies. Tenia limitacions en les seues pàgines?**

-No, no en tenia cap, de limitacions. Però sí que tenia una experiència, i és que havia fet novel·les d'aventures de més de 600 pàgines i és perillós fer novel·les tan llargues, perquè els lectors es poden perdre. Per això les accions són tan ràpides. I em sembla que així ha quedat millor. L'experiència en l'escriptura ajuda a detectar aquestes coses.

Vistes: 153

---

- Publicitat -

Escrit per

**Manuel Lillo**

Observatori de l'EURAM  
Euroregió de l'Arc Mediterrani

Perpinyà Alacant Palma de Mallorca  
EURAM Barcelona  
València Andorra

Sóc d'Alacant. Periodista i també historiador. I en El Temps, escric de tot el que em deixen. Perquè m'interessen tots els temes.

